

LGO of UPG?

Een issue dat de gemoederen regelmatig stevig in de greep heeft betreft de vraag: hoe kan de verhouding tussen de Caribische delen van het Koninkrijk en de EU het beste zijn geregeld ofwel: is het goed de huidige status van LGO ook op langere termijn te continueren of verdient een switch naar de UPG-status ingezet te worden. Vooropgesteld zij dat als een veranderingstraject wordt gestart, dit stellig een langdurige en ingewikkelde operatie is waarbij vele partijen zijn betrokken. Bovendien is het wat betreft het Koninkrijk ook nog eens zo dat de diverse eilanden tot eigen keuzes kunnen komen en daarbinnen de BES weer een andere positie innemen, omdat ze geen zelfstandig land zijn. Kortom, de eerste gedachte en waarschuwing is dus al voor de hand liggend ofwel bezint al vorens men begint.

De belangrijkste reden of ten minste een daarvan is vooral de zak geld die een LPG-status op kan leveren. De EU is bepaald scheutig in het (financieel) ondersteunen van landen die toetreden tot de EU of gebieden die hun banden met de EU stevig aanhalen. Het omgekeerde is overigens ook waar: er zijn diverse lidstaten van de EU die eigenlijk wel zouden willen uittreden maar daarmee heel veel subsidie e.d. missen. Een recent voorbeeld is Polen, maar voor bijvoorbeeld Hongarije en Bulgarije ligt het stellig niet veel anders.

Wat daarvan zij, de vraag is vooral wat een UPG-status inhoudt. De hoofdregel is duidelijk: het hele EU-recht wordt van toepassing en dat heeft als belangrijkste consequentie dat een enorme hoeveelheid regelgeving over het Caribische deel van het Koninkrijk wordt uitgestrooid waaraan men moet voldoen. Niet alleen toekomstige Europese wetgeving maar uiteraard ook alle bestaande Europese regelgeving. En dat is veel: heel veel. Naar mijn mening is dat op zich al een reden er niet aan te beginnen: het is voor kleine gebieden vrijwel ondoenlijk dat te implementeren, ook als moederland Nederland bereid is daar volop bij te helpen. Maar er zit uiteraard ook nog een andere kant aan. Regelgeving betekent vooral verplichtingen: heel veel verplichtingen. De vraag is of men het Caribisch Koninkrijk daar op zit te wachten. Op veel terreinen vervalt elke flexibiliteit in regels maar ook in de uitvoering van de regels. Voor de fiscale wetgeving geef ik maar als voorbeeld de zogenoemde anti-BEPS-richtlijn die ten aanzien van allerlei complexe hybride structuren tot even complexe oplossingen verplicht. Dat is op zich al vervelend, maar dat geldt zeker als men met dit soort structuren niet veel te maken heeft en dus dergelijke wetgeving ook niet nodig heeft.

Een punt van heel andere aard is de invloed van het Hof van Justitie: alle nationale regelgeving is bij een UPG-status toetsbaar aan het EU-recht. Het gaat dan bijvoorbeeld om de verplichting tot een volledig vrij verkeer van personen te komen binnen de UPG's en de lidstaten van de EU, maar ook tot een volledig vrij verkeer van kapitaal en van vestiging. Bescherming van binnenlandse situaties of die iets gunstiger behandelen dan grensoverschrijdende situaties zit er onder een UPG-status niet in. Het Hof van Justitie is daar heel stringent in een laat slechts in uitzonderingsgevallen een afwijking toe, namelijk als er een zeer gedegen rechtvaardigingsgrond is. In fiscaal opzicht hebben diverse lidstaten en zeker ook Nederland daar in een aantal gevallen bepaald last van gehad. Regelgeving moet dan worden aangepast om aan de beslissingen van het Europese Hof te voldoen. Zo heeft Nederland bijvoorbeeld de wetgeving ten aanzien van de fiscale eenheid moeten aanpassen op een weinig aantrekkelijke wijze waardoor in binnenlandse verhoudingen zelfs een ongunstiger situatie is ontstaan dan in grensoverschrijdende gevallen. Of regelgeving die zodanig vorm is gegeven dat een bepaalde sector, in casu het midden- en kleinbedrijf, in feite ongunstiger wordt behandeld.

Eveneens is er in feite nog steeds het zogenoemde Bosalgat naar aanleiding van het arrest Bosal waardoor in deelnemingsverhoudingen kostenaf trek moest worden verleend voor buitenlandse deelnemingen. Dit sloeg een enorm budgettair gat dat vervolgens heeft geleid tot diverse ingrijpende wetswijzigingen.

Ik kan nog veel meer voorbeelden bedenken. De conclusie is wat mij betreft duidelijk voor de Nederlandse delen van het Caribisch Koninkrijk. Laat je niet leiden door de centen – de euro's – en houd de Europese regelgeving en rechtspraak buiten de deur.

Peter Kavelaars is hoogleraar Fiscale Economie aan de Erasmus Universiteit Rotterdam en of counsel bij Deloitte.